

Odluka kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Br. 14/23

Koristeći se ovlastima koje su mi dane člankom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji glede tumačenja spomenutog Sporazuma o civilnoj provedbi navedenog Mirovnog ugovora; i posebice uzevši u obzir članak II.1(d) gore navedenog Sporazuma, prema kojem visoki predstavnik “pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u svezi s civilnom provedbom”;

Pozivajući se na stavak XI.2 Zaključaka Vijeća za provedbu mira koje se sastalo u Bonnu 9. i 10. prosinca 1997. godine, u kojem je Vijeće za provedbu mira pozdravilo nakanu visokog predstavnika da uporabi svoj konačni autoritet u zemlji glede tumačenja Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, “donošenjem obvezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim,” u svezi s određenim pitanjima, uključujući (u skladu s točkom (c) ovog stavka) i “mjere u svrhu osiguranja provedbe Mirovnog sporazuma na čitavom teritoriju Bosne i Hercegovine i njezinih entiteta”;

Podsjećajući također da je Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda u više navrata potvrdilo svojim rezolucijama donesenim na temelju poglavlja VII Povelje Ujedinjenih naroda da uloga

visokog predstavnika kao konačnog autoriteta u zemlji glede provedbe Aneksa 10. Dejtonskog mirovnog sporazuma uključuje “ovlaštenje za donošenje obvezujućih odluka kada ocijeni da je to neophodno o pitanjima koja je Vijeće za provedbu mira razmatralo u Bonnu 9. i 10. prosinca 1997. godine”;

Imajući u vidu najnoviji komunique Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira, u kojem je Upravni odbor još jednom potvrdio svoju punu potporu visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i sprovođenju njegovog mandata u skladu s Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda;

Prisjećajući se da u Rezoluciji 2549 (2020) Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda “poziva strane da se u skladu s Mirovnim sporazumom pridržavaju svoje obveze da u cijelosti surađuju sa svim institucijama uključenim u provedbu ovog mirovnog sporazuma, kako je opisano u Mirovnom sporazumu”;

Podsjećajući da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine centralna institucija države Bosne i Hercegovine utemeljena Ustavom Bosne i Hercegovine kao neovisan čuvar Ustava Bosne i Hercegovine s isključivom nadležnošću da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po Ustavu Bosne i Hercegovine između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine;

Podsjećajući da je prema članku I/2. Ustava, Bosna i Hercegovina “demokratska država koja funkcioniра u skladu sa zakonom” i da se člankom VI/5. Ustava predviđa da su “odluke Ustavnog suda konačne i obvezujuće”, te da se člankom III/3.b) zahtijeva od entiteta i svih njihovih administrativnih jedinica da se u potpunosti pridržavaju Ustava Bosne i Hercegovine, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine;

Ističući da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine neovisan od svih drugih tijela vlasti u Bosni i Hercegovini i da su sva ta tijela obvezna poštivati njegovu neovisnost;

Podsjećajući da pravosuđe predstavlja temelj vladavine prava i da njegova neovisnost, profesionalizam i autoritet zahtijevaju da pravosuđe mora biti slobodno od vanjskih pritisaka i političkog utjecaja, te da ispunjavanje tog zahtjeva predstavlja sastavni dio temeljnog demokratskog načela diobe vlasti;

Naglašavajući da neprovođenje odluka sudova općenito, a naročito odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine direktno narušava ustavni poredak, vladavinu prava i diobu vlasti;

Duboko zabrinut zbog toga što javni zvaničnici i tijela javne vlasti ne samo da namjerno ne poštuju odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, nego također pozivaju i pokušavaju da obvežu odgovorne osobe da ne poštuju te odluke;

Konstatirajući s tim u vezi ozbiljne napade na Ustavni sud Bosne i Hercegovine od strane tijela vlasti Republike Srpske, u namjeri da onesposobe Ustavni sud Bosne i Hercegovine kao jednu od najviših institucija u državi;

Podsjećajući da ovakvi napadi na Ustavni sud Bosne i Hercegovine kao na jednu od najviših institucija Bosne i Hercegovine, kao i pokušaji da se nezakonito promijeni ustavni poredak Bosne i Hercegovine, predstavljaju ozbiljno kršenje Općeg okvirnog sporazuma za mir, a samim tim i narušavanje mira i stabilnosti u zemlji i regionu, te da shodno tome zaslužuju odgovarajuću reakciju;

Ocjenjujući da neimenovanje sudaca u Ustavni sud Bosne i Hercegovine od strane Narodne skupštine Republike Srpske ne predstavlja propust, nego svjesno usvojenu politiku vladajuće koalicije Republike Srpske s ciljem da se ugrozi Ustavni sud Bosne i Hercegovine;

Podsjećajući da je 19. lipnja 2023. godine Ustavni sud održao vanrednu sjednicu na kojoj je razmotrio politički pritisak izvršen na suca koji dolazi iz Republike Srpske da se povuče iz Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kako bi se rad Suda

dodatno sabotirao, kao i saopštenje u kojem je Sud najoštrije osudio sve političke pritiske i pozvao “sve da se od toga uzdrže ”, ističući pritom da: *“Niko drugi, niti jedno zakonodavno ili izvršno tijelo, nema ustavnu nadležnost da ‘povuče’ suca koji je izabran u Ustavni sud Bosne i Hercegovine. Jedini način na koji može prestati funkcija sucu u Ustavnom sudu je onaj koji propisuje Ustav Bosne i Hercegovine.”*;

Duboko zabrinut zbog toga što je Narodna skupština Republike Srpske na svojoj posebnoj sjednici održanoj 27. lipnja 2023. godine usvojila Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojim se nastoji osigurati da se odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine neće primjenjivati i izvršavati na teritoriji Republike Srpske i kojim se nastoji da se takvi slučajevi neprimjenjivanja i neizvršavanja izuzmu iz okvira državne nadležnosti u kaznenim stvarima i iz primjene Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, čime se nudi politička “zaštita takvim osobama od eventualne kaznene odgovornosti po osnovu neizvršavanja i neprimjenjivanja odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine”;

Uzimajući u obzir da je Narodna skupština Republike Srpske u pokušaju donošenja tog zakona u njega uvrstila i odredbu koja ima za cilj isključivanje nadležnosti države Bosne i Hercegovine u kaznenim stvarima, pokušavajući da se određene osobe izuzmu od primjene odredaba Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine i da izbjegnu kaznenu odgovornost predviđenu prema tom zakonu;

Podsjećajući da su prema Ustavu Bosne i Hercegovine entiteti i sve njihove niže administrativne jedinice dužne u cijelosti poštivati Ustav Bosne i Hercegovine i zakonodavstvo države Bosne i Hercegovine, te da se entitetskim zakonom ne mogu vršiti izmjene i dopune zakonodavstva države Bosne i Hercegovine, čime se primjena navedenog zakonodavstva ograničava ili se na drugi način mijenja, kao i to da su tijela vlasti na državnoj razini dužni postupati u skladu sa

zakonima kojima se uređuje njihov rad i nadležnosti;

Uvjeran da prethodno opisano ponašanje ozbiljno ugrožava civilnu provedbu Općeg okvirnog sporazuma za mir;

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, visoki predstavnik ovim donosi sljedeću odluku:

ODLUKA

kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Članak 1.

Ovim putem se obustavlja zakonodavni postupak donošenja *Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine*, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj 8moj posebnoj sjednici održanoj 27. lipnja 2023. godine.

Svi akti i proceduralni koraci doneseni odnosno okončani u okviru zakonodavnog postupka donošenja *Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine*, uključujući i izglasavanje navedenog zakona od strane Narodne skupštine Republike Srpske na njenoj 8moj posebnoj sjednici održanoj dana 27. lipnja 2023. godine, ovim se putem proglašavaju ništavnim *ab initio* i ne proizvode nikakav pravni učinak.

Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je Narodna skupštine Republike Srpske izglasala na svojoj 8moj posebnoj sjednici održanoj 27. lipnja 2023. godine, neće stupiti na snagu.

Članak 2.

Sva nadležna tijela i službene osobe dužni su obustaviti donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti koje imaju za cilj da na bilo koji način omoguće stupanje na snagu ili primjenu Zakona iz članka 1. ove Odluke, uključujući i

proglašenje navedenog Zakona i njegovo objavljivanje u “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Članak 3.

Donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti spomenute u članku 2. ove Odluke, odnosno primjena na bilo koji način Zakona iz članka 1. ove Odluke spadaju u područje primjene odredbi članka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine i članka 203a (*Neizvršavanje odluka visokog predstavnika*) Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine i mogu stoga biti predmet kaznenog progona.

Članak 4.

Ova Odluka će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe Ustava Republike Srpske, bilo kog zakona, propisa ili akta, bilo postojećeg, bilo budućeg. Ova Odluka izravno se primjenjuje i nije potrebna niti jedna dodatna radnja radi osiguranja njenog pravnog učinka.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu odmah po objavljivanju na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika.

Ova Odluka se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i odmah se objavljuje u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Sarajevo, 1. srpnja 2023.

Christian Schmidt

Visoki predstavnik